

Kalvø

Overleveringen taler både om Kalvø og Calløe, men navnets oprindelse er uvis. Måske er det fra brugen af øen til kreaturgræsning eller sørøveren Ridder Call?

Kalvø lå træløs og ubebygget hen indtil 1847, hvor agent Jørgen Bruhn i Aabenraa erhvervede øen for at oprette et skibsværft ved den beskyttede bugt.

Jørgen Bruhn var en betydningsfuld mand i Aabenraa. Imidlertid var han kommet på kant med byens øvrige skibsbyggere, og Kalvø havde god plads til et værft, samtidig med at eskovene på Haderslev Næs kunne levere rigeligt træ. Værftet blev oprettet under Treårskrigen, en turbulent periode i Sønderjyllands historie, så måske har agenten også haft en anden strategi med øen.

Kalvøs æra som værftssø sluttede i 1864, da Jørgen Bruhns arvinger ikke magtede at føre værftet videre. Der var da blevet bygget 7-9 træskibe på øen. Se nærmere herom i Minimuseet i hovedbygningen.

Arbejder- og håndværkerboliger

I samme periode blev øen opdyrket til landbrug og midt på øen blev der plantet en lille skov af træer fra Strågård og Angel. De karakteristiske huse i Nybo-derstil blev opført i begyndelsen af 1850'erne og husede værftets håndværkere samt en smedie.

Det store ubevoksede område midt på Kalvø stammer fra en storstilet grusgravning i 1960'erne, der efterlod arealet uden muld og sænkede øens overflade ca. 8 m.

I 1974 købte Miljøministeriet Kalvø for at bevare og pleje et lokalt havnemiljø med omkringliggende natur og give offentligheden adgang.

Praktiske oplysninger

Dette skilt markerer stiens forløb. Ruten følger fortrinsvis eksisterende skovveje og stier, men på Miljøministeriets arealer krydser man græsmarker uden synlig sti. Her står skilte med ca. 100 meters afstand.

Regler for færdsel

Man færdes på eget ansvar. På miljøministeriets arealer (se kortet) er det tilladt at færdes til fods overalt og man kan frit samle bær, svampe og andet på turen. Indtil 50 m fra beboelse er det tilladt at gøre korte ophold, men ikke at tænde bål eller slå telt op.

På den øvrige, privatejede del af ruten skal man blive på stien.

- Husk, at hunde altid skal føres i snor. Værn om planter og dyr og vis hensyn overfor de lokale beboere og dem, der har deres erhverv i naturen.

Aabenraa Statskovdistrikt

Sønderjyllands Amt

Teknisk forvaltning, Landskabskontoret, 1994
Tlf. 74 33 50 50

Sønderjyllands Amt

Kalvø-stien

Teknisk forvaltning

Kalvø-stien

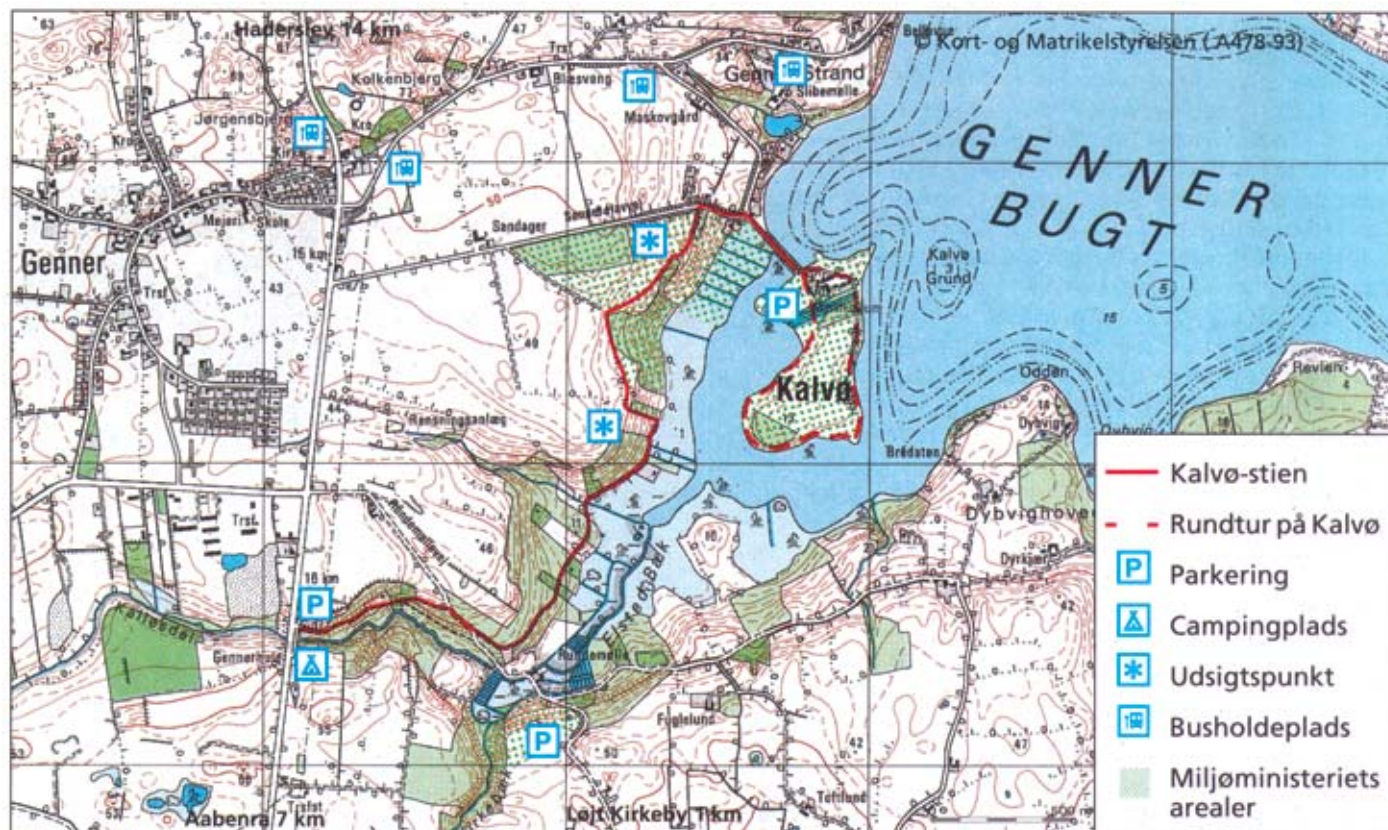
Fra P-pladsen ved Gennerhule lægger vi trafikken bag os og går ind i skoven, der præges af gamle bøgetræer og dybe skrænter ned til Elsted Bæk. Ca. 500 m længere fremme krydser stien en mindre asfalteret vej. Her kan man tage en afstikker fra ruten og følge vejen sydpå forbi den gamle vandmølle Rundemølle og videre til Løjt Kirkeby.

Efter at have krydset asfalteret fortsætter stien gennem et varieret skovlandskab med glimtvis ud over det indre af Genner Bugt. Enkelte steder står skoven hen som naturskov.

Ca. 1 km efter Rundemøllevej åbner landskabet sig, og man kan nu se ud over Kalvø og en stor del af bugten. Terrænet stiger stejlt et stykke, og man fortsætter over en græsmark og ind i en lille lund. Arealerne her tilhører miljøministeriet, således at offentligheden har udvidet adgang (se bagsiden).

De sidste 500 m går over åben mark mellem græssende kreaturer. Vi befinder os på toppen af kystskrænten 40 m over vandet og der er vid udsigt over hele Genner Bugt med Kalvø og nordsiden af Løjt Land.

Stien munder ud i Sønder Havvej og følger dæmningen til Kalvø. Hele turen er på ca. 3 km og egner sig bedst til praktisk fodtøj. Kalvø har sin egen natursti øen rundt (ca. 1,5 km).

Landskabet

Genner Bugt og dens forlængelse ind i landet er en tunneldal. Det vil sige, at vi er tæt på isranden fra den sidste istid, hvor smeltevandet har skåret dybe furer under isen. Langs hele Jyllands østkyst findes tunneldale som fjorde med bagvedliggende dalstrøg, oftest med stejle skrænter og stærkt varieret terræn.

Her i bunden af Genner Bugt på overgangen fra fjord til dal ligger Kalvø. Bag øen er vandet stille og det danner grobund for store skove af tagrør. Mod nord og syd ligger skovklædte skrænter og mod øst åbner bugten sig ud mod Lillebælt.

Plante- og dyrelivet

Der er frodigt i bunden af bugten og især hvor sivbevoksningen mødes med de skovklædte skrænter. Her findes dag-pragtstjerne, vorterod, stinkende storkenæb og den mere sjældne padderokke med navnet skavgræs.

Det er også her, man kan se enkelte rester af gammel elleskov, hvor „trunterne“ (de knudrede rodhalse) kan være meget gamle, mens stammen kun tæller få årtier. Ikke blot træerne men også overtroen om elverpigerne har haft gode kår i dette landskab.

I rørskoven yngler rørspurv, vandrikse og sivsanger og på afgræssede enge ses vibe, dobbeltbekkasin og engpiber. Vandarealet omkring Kalvø er udlagt som vildtreservat. Det er forår og efterår et yndet rastested for mange fugle: Gråand, blishøne, troland, taffeland, hvinand og lappedykker. I vintertiden optræder sangsvane og fiskehejre regelmæssigt og isfuglen ses hyppigt på Kalvø.